

այս է այս բուպէիս նրա կարիքը, պահանջը և ոչ թէ Պետական գումային մասնակցելու կամ չմասնակցելու, այլ թափանչանա- ների ամուսնանալու, կամ արմատական ու չարաւոր դեմո- կրատ լինելու խնդիրները: Այժմ օգնեցէք, ոտքի կանգնեցրէք նրան, որ ապագայում, իւր հերթին, նա էլ գիտակցաբար օգնէ ձեզ, նպաստէ ձեր իդէալների իրականանալուն. այլապէս նա երեսը շուռ կտայ ձեզնից և պոռտախօս անունը կըրոյմէ ձեր երիտասարդ ճակատին:

Գարնան շունչը սթափեցրեց և սբ. Էջմիածնի միաբան հայրերին. ալեղարդ Մասիսից փչող զով քամին շոյելով նրանց մոայլ դէմքերը, յիշեցրեց թէ բաւական չէ, որ իրենք լոկ խօսքով համարոււմ են հայ ազգի ներկայացուցիչները, դպրոցական գործի պաշտօնական իրաւատէրը. բաւական չէ միայն խօսքով ասել հայ ժողովրդին՝ թէ մենք էլ ձեզ հետ ենք, ձեզ հետ միասին մտածենք, աշխատենք, կարգի բերենք և գործը ընդհանուր ազգի շահերին ծառայեցնենք: Բաւական չէ միայն տրտնջալ և հոգևոր բարձրագոյն իշխանութիւնից դժգոհ մնալ, թէ ինչո՞ւ ամեն բան, նոյն իսկ հոգևորն ու դպրոցականը աշխարհականներին են յանձնոււմ, մենք ի՞նչա- ցու ենք այստեղ. մի՞թէ մենք ոչինչ չենք հասկանում և այլն: Այո, սուրբ հայրեր, խօսելը բաւական չէ, գործ է հարկաւոր, գործ. շուտով մի տարի կլինի, որ մեր դպրոցները մեզ վերա- դարձրին լայն իրաւունքներով. ցայժմ դուք ի՞նչ արիք, մշա- կեցի՞ք ծրագիրներ, նպատակայարմար առաջարկութիւններ արի՞ք, գոնէ ուսումնասիրեցի՞ք, հարկաւոր նիւթերը հաւա- քեցի՞ք Եթէ դուք չէք անում ձեր հասկացողութեան հա- մեմատ, էլ ինչո՞ւ էք դժգոհում, որ աշխարհականներն են գործ անում՝ հարկաւ իրենց հասկացողութեամբ: Ո՞ւր են ձեր գոր- ծերի ապացոյցները. մի հատ ամսագիր էք հրատարակում միաբանութեան անունով, այն էլ անգոյն, աննիւթ, ան- հետաքրքրական. ի՞նչ են անում ձեր համալսարանաւարտ ընկերները, էլ որ օրուայ համար են պահում իրենց գիտու- թիւնն ու հմտութիւնը....:

Ինչևիցէ, վերջապէս միաբանութիւնը շարժուեց: Մարտի 3-ին Սուրբ Էջմիածնում տեղի ունեցաւ մի խորհրդակցութիւն դպրոցական գործի համար. մասնակցում էին միաբաններից շատերը և ճեմարանի ուսուցիչները: Դիւանապետը յայտնում է թէ Վեհափառ Հայրապետը կարևոր համարեց հրաւիրել այս ժողովը, ի նկատի ունենալով, որ մեր դպրոցական կեանքում

առաջացել են նորանոր կարիքներ. հարկաւոր է դպրոցների և ճեմարանի համար մշակել նոր կանոնադրութիւն և ծրագիր, այլ և քննութեան ենթարկել Թիֆլիզի ուսումնական յանձնաժողովի կազմած ծրագիրը՝ ծխական դպրոցների համար:

Ժողովականներն երկար վիճարանութիւններից զալիս են հետեւեալ եզրակացութեան. անհրաժեշտ է մայիս ամսի սկզբներին սբ. Էջմիածնում դպրոցական համագումար հրաւիրել՝ ճեմարանի, թեմական և ծխական դպրոցների համար կանոնադրութիւն և ծրագիր մշակելու համար. համագումարին ընտրութեամբ պէտք է մասնակցեն սուրբ Էջմիածնի միաբանութեան, թեմական և ծխական դպրոցների ուսուցչական խմբերի և հոգաբարձութիւնների ու հայաշատ քաղաքների պատգամաւորները. առանձնապէս կը հրաւիրուեն նաև դպրոցական գործին հմուտ և այդ ասպարիզում երկար ծառայած մարդիկ:

Դպրոցական կանոնադրութիւնների ու ծրագիրների մշակութեան գործն արդէն հասունացած խնդիր լինելով, սրտանց կարելի է ողջունել սբ. Էջմիածնի ձեռնբեցութիւնը՝ համագումար կազմելու վերաբերմամբ. պատգամաւորները թող լինեն ընտրովի և հրաւիրուած, միայն ի սէր մեր դպրոցական գործի, դպրոցների հետ առնչութիւն, գործի մասին հասկացողութիւն չունեցող և անտեղեակ մարդիկ չլինեն համաժողովում. դրանք միայն խանգարում են պարագմունքը և արգելք լինում կանոնաւոր գործ առաջ տանելուն:

Սակայն... մարտի 3-ին տեղի ունեցած վճիռների մասին միայն լրագիրների մասնաւոր թղթակիցները հաղորդեցին. ահա մարտը վերջանում է և դեռ ևս ոչ մի պաշտօնական տեղեկութիւն չունինք՝ թէ արդեօք ճիշտ էր լրագիրների հաղորդածը. ոչ մի կարգադրութիւն չի եղել հոգեւոր իշխանութեան կողմից: Ինչհիւ. չէ՞ որ ցանկալի էր, որ դպրոցական հաստատութիւնները ձեռնունայն պատգամաւորներ չուղարկէին Էջմիածին, այլ պատրաստի մշակուած հայեացքներով ու ծրագիրներով. Բրբ և ինչպէս նախապատրաստուեն դրանք, երբ ոչ մի կարգադրութիւն, նոյն իսկ լոկ պաշտօնական տեղեկութիւն էլ չի տրոււմ դրանց: Էլ ինչհիւ են դանդաղում. չէ՞ որ ընդամենը մի ամիս է մնում մինչև մայիս ամիսը. գուցէ նորից միտքը փոխեց հոգեւոր վարչութիւնը...

Գարնան հովերն աշխուժութիւն, շարժունութիւն և վճռականութիւն ներշնչեցին նաև մեր դպրոցական պատա-